

Littafin Daniyel - Lamba Dari da Goma Sha ‘Daya

Bayyana Muhimmancin Annabci na Abubakar a cikin Bala'in Farko na Ru'ya ta Yohanna

Jeff Pippenger
2024-03-02

A cikin tarihin annabci na Bala'i na farko, jagoran da ya biyo bayan Mohammed shi ne Abu Bakr Abdullah ibn Abi Quhafa, surukin Mohammed. Za mu kira shi da Abubakar. Shi da Mohammed duka an ambace su a cikin ayoyi huɗu na farko. Abubakar shi ne shugaban Musulunci na farko bayan Mohammed, kuma tarihi ya rubuta wata umarni da ya ba wa sojojinsa, wadda ake wakilta a aya ta huɗu ta Ru'ya ta Yohanna sura ta tara. Wannan umarni yana wakiltar aikin hatimcewa da ya fara a zuwan bala'i na uku, wanda kuma shi ne Kaho na Bakwai, wanda kuma shi ne zuwan mala'ika na uku.

Sai mala'ika na biyar ya busa kaho, sai na ga wani tauraro ya fãɗo daga sama zuwa duniya: aka kuma ba shi mabudɪn ramin marar kasa. Sai ya buɗe ramin marar kasa; sai hayaki ya tashi daga ramin, kamar hayakin babban tanda; rana da sararin sama kuwa suka yi duhu saboda hayakin ramin. Kuma daga cikin hayakin sai fara suka fito zuwa bisa duniya: aka kuma ba su iko, kamar yadda kunamai na duniya suke da iko. Aka kuma umarce su da kada su cuci ciyawar duniya, ko wani kore, ko kuwa wani itace; sai dai mutanen nan kaɗai waɗanda ba su da hatimin Allah a goshinsu. Ru'ya ta Yohanna 9:1–4.

“tauraron” da ya fãɗo daga sama shi ne Mohammed, wanda ya fara hidimarsa a shekara ta 606. An ba Mohammed “maɓalli” wanda zai “buɗe” “rami marar kasa,” ya bar “hayaki” ya duhuntar da “rana da sararin sama,” kuma ya fito da “fari” waɗanda aka ba su “iko” kamar ikon “kunamai.” Maɓallin kuwa ya kasance yaƙin soja ne da ya haifar da rauni a ƙarfin sojan Romawa, ta haka ya ba da damar tashin yaƙin Musulunci. Ramin marar kasa alama ce ta Larabawa, mahaifar Musulunci, hayakin kuma yana wakiltar addinin ƙarya na Musulunci wanda zai bazu a cikin duniya ya kuma mallaki wannan yanki na kasa guda da gungunan fari ke mamayewa sa’ad da suke wucewa a arewacin Afirka, kudancin Turai, da Larabawa. Fari alama ce ta Musulunci, iko kuma, a annabce, yana wakiltar ikon soja. Ikonsu zai kasance kamar na kunamai, waɗanda suke cizo ba zato. Uriah Smith ya bayyana cewa:

“Wani tauraro ya fãɗo daga sama zuwa kasa; aka kuma ba shi mabudɪn ramin marar kasa.”

“Yayin da sarkin Farisa yake nazarin abubuwan al’ajabi na fasaharsa da ikonsa, sai ya karɓi wata wasifa daga wani ɗan kasa marar suna daga Makka, tana gayyatarsa ya yarda da Mohammed a matsayin manzon Allah. Ya ƙi wannan gayyata, ya kuma yage wasifar. ‘Haka ne,’ in ji annabin Larabawa, ‘Allah zai yage mulkin, kuma ya ƙi rokon Chosroes.’ Da yake a wajen iyakar waɗannan dauloli biyu na Gabas, Mohammed ya lura da ci gaban hallakar juna da boyayyen farin ciki; kuma a tsakiyar nasarorin Farisa ya kuskura ya yi annabci cewa, kafin

shekaru masu yawa su shige, nasara za ta sāke komawa ga tutocin Romawa. ‘A lokacin da aka ce an yi wannan annabci, ba wani annabci da zai kasance mafi nisa da cika sa, tun da shekaru goma sha biyu na farko na mulkin Heraclius sun bayyana rushewar daular da ke gabatowa.’...”

“Chosroes ya mallake abin da Roma ta mallaka a Asiya da Afirka. Kuma ‘Daular Roma,’ a wancan zamani, ‘ta takaitu zuwa ga katangar Konstantinoful, tare da ragowar Girka, Italiya, da Afirka, da kuma wasu biranen bakin teku, daga Taya zuwa Trebizond, na gabar Asiya. Kwarewar shekaru shida a karshe ta rinjayi sarkin Farisa ya yi watsi da cin Konstantinoful, ya kuma ayyana harajin shekara-shekara na fansar Daular Roma,—talanti dubu na zinariya, talanti dubu na azurfa, rigunan alharini dubu, dawakai dubu, da budurwai dubu. Heraclius ya amince da waɗannan sharudda na wulakanci. Amma lokacin da sararin da ya samu domin tattara waɗannan dukiyoyi daga talaucin Gabas, an yi amfani da su da himma wajen shirya wani hari mai karfin hali da matsanancin hatsari.”

“Sarkin Farisa ya rena Balaraben da ba a san shi ba, ya kuma yi wa saƙon annabin karya na Makka ba’a. Ko rushewar daular Roma ma da ba ta buɗe kofa ga addinin Muhammadu ba, ko ga ci gaban Balaraben masu yaɗa yaudarar nan da makami, ko da kuwa sarkin Farisawa da chagan na Avars (magajin Attila) sun raba ragowar masarautun Kaisarori a tsakaninsu. Chosroes kansa ya fāɗi. Masarautun Farisa da Roma suka gaji da karfin juna. Kuma tun kafin a sa takobi a hannun annabin karya, an bugi takobin daga hannun waɗanda da sun dakatar da tafiyarsa, sun kuma murkushe ikonsa.”

“‘Tun daga zamanin Scipio da Hannibal, ba a taɓa yunkurin wani aiki da ya fi wannan karfin hali ba, wanda Heraclius ya aiwatar domin ceton daular. Ya bi hanyarsa mai cike da haɗari ta cikin Baƙin Teku da duwatsun Armenia, ya kutsa har cikin tsakiyar Farisa, kuma ya jawo rundunonin babban sarki su komo domin kare kasarsu mai zubar da jini.”’

“A cikin yaƙin Nineveh, wanda aka yi da karfi tun daga fitowar alfijir har zuwa sa’a ta goma sha ɗaya, an ƙwace tutoci ashirin da takwas daga hannun Farisawa, ban da waɗanda wataƙila suka karye ko suka yage; an karkashe mafi yawan rundunarsu, kuma masu nasara, suna boye asarar da su ma suka yi, suka kwana a filin daga. An buɗe birane da fāɗodin Assuriya ga Romawa a karo na farko.”

“Sarkin Roma bai sami karfi ta wurin nasarorin da ya cim ma ba; kuma a lokaci guda, ta irin waɗannan hanyoyi ɗaya kuma ta wannan hanya guda, aka shirya hanya domin tarin Sarakuna daga Arabiya, kamar fara daga wannan yanki ɗaya, waɗanda, suna yaɗa a tafiyarsu mummunan kuma ruɗarwar akidar Muhammadiyya, cikin sauri suka mamaye daular Farisa da kuma daular Roma baki ɗaya.

“Ba za a iya neman cikakken misali na wannan gaskiya fiye da abin da aka bayar a cikin kalmomin karshe na babin daga Gibbon ba, inda aka ɗauko nassosin da suka gabata. ‘Ko da yake an kafa rundunar yaƙi mai nasara a karkashin tutar Heraclius, wannan koƙari da ya saɓa wa dabi’a ya yi kama da ya gajiyyar da karfinsu fiye da ya motsa shi. Yayin da sarkin ya yi nasara a Constantinople ko Urushalima, wani gari marar suna a iyakokin Siriya Sarakuna suka washe, suka kuma yanke-yanke wasu dakaru da suka matsa domin su kawo masa agaji,—wani al’amari na yau da kullum kuma ƙarami, da ba don shi ne ya kasance shimfiɗar babbar juyin

juya hali ba. Waɗannan farayi su ne manzannin Mohammed; mahaukaciyar jarumtarsu ta fito daga hamada; kuma a cikin shekaru takwas na karshe na mulkinsa, Heraclius ya rasa ga Larabawa waɗannan larduna guda ɗaya da ya kwato daga Farisawa.

“An saki ruhin yaudara da dūmamawa, wanda mazauninsa ba a cikin sammai yake ba,’ a kan duniya. Rijiyar marar ƙasa ba ta buƙatar kome sai mabudi domin a buɗe ta, kuma wannan mabudin shi ne fāɗuwar Chosroes. Cikin raini ya yaga wasiƙar wani ɗan ƙasar Makka marar shahara. Amma sa’ad da daga ‘ƙyallin ɗaukakarsa’ ya nutse zuwa cikin ‘hasumiyar duhu’ wadda babu ido da zai iya ratsawa, sunan Chosroes nan da nan zai shuɗe cikin mantuwa a gaban na Mohammed; kuma jinjirin wata ya zama kamar yana jiran fitowarsa ne har sai tauraron ya faɗi. Chosroes, bayan cikakkiyar rugujewarsa da rasa mulkinsa, aka kashe shi a shekara ta 628; kuma shekara ta 629 ta shahara da ‘cin nasarar Larabawa,’ da kuma ‘yaƙin farko na Mohammedawa da daular Roma.’ ‘Sai mala’ika na biyar ya busa ƙaho, na kuma ga wani tauraro ya fāɗo daga sama zuwa ƙasa; aka kuma ba shi mabudin rijiyar marar ƙasa. Sai ya buɗe rijiyar marar ƙasa.’ Ya faɗi zuwa ƙasa. Sa’ad da ƙarfin daular Roma ya ƙare, kuma babban sarkin Gabas yana kwance matacce a cikin hasumiyar duhunsu, wawason wani gari marar suna a kan iyakokin Suriya ya zama ‘shimfiɗar babbar juyin juya hali.’ ‘Masu fashin su ne manzannin Mohammed, kuma mahaukaciyar jarumtarsu ta bayyana daga hamada.”

“Ramin da ba shi da Ƙarshe.—Ma’anar wannan kalma za a iya koya daga Girkanci, wadda aka fassara da cewa ‘mai zurfi, marar ƙasa, mai tsanani zurfi,’ kuma tana iya nufin kowane wuri da ya zama kufai, kufai, kuma ba a nome shi ba. Ana amfani da ita ga duniya a ainihin yanayinta na rikice-rikice. Far. 1:2. A wannan misali tana iya dacewa ta nuna wuraren da ba a sani ba na hamadar Larabawa, daga kan iyakokinta ne rundunonin Sarakawa suka fito kamar tarin fara. Kuma fāɗuwar Chosroes, sarkin Farisa, za ta iya da kyau a wakilta a matsayin buɗewar ramin da ba shi da ƙarshe, tun da yake ta shirya hanya domin mabiyar Mohammed su fito daga ƙasarsu mai duhu, su kuma yaɗa koyarwarsu mai ruɗarwa da wuta da takobi, har sai da suka shimfiɗa duhunsu a kan dukan daular Gabas.” Uriah Smith, Daniel and Revelation, 495–498.

Bala’in farko, wadda ita ce ƙaho na biyar, tana bayyana farkon yaƙin Musulunci da Roma, kuma tana bayyana yaƙi tsakanin Roma da Farisa inda Roma ta yi nasara, amma a cikin yin haka ta kashe ƙarfinta na soja har zuwa matakin da ba ta iya hana tashin ikon Musulunci ba. Halayen annabci na bala’in farko da na bala’i na biyu suna bayyana halayen annabci na bala’i na uku, kuma yana da muhimmanci a gane bala’o’i biyu na farko a matsayin alamomin tarihin bala’i na uku, domin wannan tarihin yana wakiltar lokacin hatimin mutum dubu ɗari da arba’in da huɗu, wanda ya fara a ranar 11 ga Satumba, 2001. Bayan tarihin annabci da aka wakilta ta wurin Mohammed a ayoyi uku na farko, aya ta huɗu ta gabatar da Abubakar, shugaban farko bayan Mohammed.

Kuma aka umarce su da kada su cutar da ciyawa ƙasa, ko wani abin kore, ko kuma wani itace; sai dai waɗancan mutanen kaɗai waɗanda ba su da hatimin Allah a goshinsu. Ru’ya ta Yohanna 9:4.

Umarnin Abubakar ya umarci mayaƙan Musulunci su bambanta tsakanin nau’i biyu na masu ibada da suke a cikin yankunan Romawa a wancan lokaci. Wani rukuni shi ne Katolika, waɗanda suke da

wasu kungiyoyin addini da suke aske bayan kawunansu (tonsure), kuma suna kiyaye bautar ranar Lahadi. Dayan rukunin kuwa su ne masu kiyaye Asabar ta rana ta bakwai, kuma Asabar ita ce hatimin Allah.

“Bayan mutuwar Mohammed, Abubekr ne ya gaje shi a jagoranci, a shekara ta A.D. 632; wanda, da zarar ya tabbatar da ikonsa da mulkinsa yadda ya kamata, ya aike da wasifa ta zagaye zuwa ga kabilun Larabawa, wadda abin da ke biye wani bangare ne da aka ciro daga cikinta:—

“‘Sa’ad da kuke yake-yaken Ubangiji, ku nuna kanku kamar maza, ba tare da juya baya ba; amma kada nasararku ta gurbatu da jinin mata da yara. Kada ku lalatar da wani itacen dabino, ko ku kone wata gona ta hatsi. Kada ku sare itatuwan ‘ya’yan itace, ko ku yi wa dabbobi wata cuta, sai dai waɗanda za ku yanka domin ku ci. Sa’ad da kuka kulla kowace yarjejeniya ko sharadi, ku tsaya a kanta, ku kuma kasance masu cika maganarku. Kuma a yayin da kuke tafiya, za ku tarar da waɗansu masu ibada da suke rayuwa a keɓe cikin gidajen sufi, suna nufin su bauta wa Allah ta wannan hanya; ku kyale su, kada kuma ku kashe su ko ku rushe gidajen sufinsu. Kuma za ku tarar da wani irin mutane da suke na majami’ar Shaidan, waɗanda kawunansu suke aske a tsakiyar saman kai; ku tabbata kun fasa kwanyar kansu, kada kuma ku ba su rangwame har sai sun musulunta ko kuwa sun biya haraji.”

“Ba a fada ba, ko a annabci ko a tarihi, cewa an yi biyayya ga umarnin da suka fi nuna tausayi da irin kulawa ɗaya da aka yi wa mummunan umarnin; amma haka aka umarce su. Kuma abin da ya gabata su ne kaɗai umarnin da Gibbon ya rubuta, a matsayin waɗanda Abubekr ya bayar ga shugabannin da nauyinsu ne su isar da umarni ga dukan rundunonin Sarakuna. Umarnin kuwa sun yi daidai da annabcin a wajen rarrabewa, kamar dai khalifan kansa yana aiki ne cikin sananniyar, har ma kai-tsaye, biyayya ga umarni mafi girma fiye da na mutum mai mutuwa; kuma a daidai lokacin da yake fita domin yaƙi da addinin Yesu, da kuma yada addinin Muhammadu a madadinsa, ya maimaita kalmomin da aka riga aka yi annabcin a cikin Wahayin Yesu Almasihu cewa zai fada.”

“Hatimin Allah a Goshinsu.—A cikin bayanin da muka yi a kan sura ta 7:1–3, mun nuna cewa hatimin Allah shi ne Asabar ta doka ta huɗu; kuma tarihi bai yi shiru a kan gaskiyar cewa an kasance da masu kiyaye Asabar ta gaskiya a dukan wannan zamani na alheri ba. Amma a nan tambaya ta taso ga mutane da yawa, su waye waɗannan mutane waɗanda a wannan lokaci suke da hatimin Allah a goshinsu, kuma saboda haka suka tsira daga zaluncin Muhammadiyawa? Bari mai karatu ya tuna da gaskiyar nan, wadda aka riga aka ambata, cewa an kasance da waɗanda, a cikin dukan wannan zamani, suka kasance da hatimin Allah a goshinsu, ko kuwa suka kasance masu kiyaye Asabar ta gaskiya da sani da fahimta; kuma bari su kara yin la’akari da cewa abin da annabcin yake tabbatarwa shi ne, hare-haren wannan ikon Turkiyya mai hallakarwa ba a nufe su a kansu ba, sai dai a kan wani rukuni dabam. Ta haka ne batun ya kuɓuta daga dukan wahala; gama wannan kaɗai ne abin da annabcin yake fada a zahiri. Rukuni guda kaɗai na mutane ne aka kawo kai tsaye cikin gani a cikin nassin; wato, waɗanda ba su da hatimin Allah a goshinsu; kuma karewar waɗanda suke da hatimin Allah an kawo ta ne kawai ta hanyar nuni. Saboda haka, ba mu koya daga tarihi cewa wani daga cikin waɗannan ya shiga cikin kowace irin masifa da Sarakuna suka aukar wa abubuwan kiyayyarsu ba. An ba su

umarni ne su kai hari ga wani rukuni na mutane dabam. Kuma hallakarwar da za ta zo a kan wannan rukuni na mutane ba a sa ta cikin bambanci da tsarewar waɗansu mutane ba, sai dai kawai da tsarewar 'ya'yan fasa da tsirrai masu kore na duniya; ta haka kuwa, kada ku cuce ciyawa, ko itatuwa, ko wani abu mai kore, sai dai wani takamaiman rukuni na mutane. Kuma a cikin cikas wannan, muna da abin mamaki na rundunar maharan tana kyale waɗannan abubuwa waɗanda irin waɗannan rundunoni sukan lalata, wato, fuskar halitta da amfanin da take fitarwa; kuma, bisa ga izinin da aka ba su su cutar da waɗannan mutane waɗanda ba su da hatimin Allah a goshinsu, suna fasa kofon kan wani rukuni na masu addini masu askewar kambi a kawunansu, waɗanda suke na majami'ar Shaidan.”

“Ba shakka waɗannan wata kungiya ce ta sufaye, ko kuma wani sashe dabam na Ikilisiyar Roman Katolika. A kansu ne aka nufi makaman Muhammadiyawa. Kuma a gare mu yana bayyana cewa akwai dacewa ta musamman, idan ba ma nufi kai tsaye ba, a siffanta su a matsayin waɗanda ba su da hatimin Allah a goshinsu; domin wannan ita ce ainihin ikilisiyar da ta kwace wa dokar Allah hatiminta, ta wurin kawar da Asabar ta gaskiya, ta kafa ta jabu a madadinta. Kuma ba mu fahimta, ko daga annabcin ko daga tarihi, cewa mutanen nan da Abubekr ya umarci mabiyansa kada su cuce su, suna da hatimin Allah ne, ko kuwa lalle su ne mutanen Allah. Su waye su, da kuma saboda wane dalili aka kyale su, karamar shaidar da Gibbon ya bayar ba ta sanar da mu ba, kuma ba mu da wata hanyar sani dabam; amma muna da kowane dalili na gaskata cewa babu ko ɗaya daga cikin waɗanda suke da hatimin Allah da aka taɓa, alhali kuwa wata kungiya dabam, waɗanda a sarari ba su da shi, aka kashe da takobi; kuma ta haka ne bayanannan annabcin suka cika sosai.” Uriah Smith, Daniel and Revelation, 500–502.

Abubakar ya karfafa mabiyannan Mohammed ya mayar da su cikin Halifanci bayan mutuwar Mohammed; saboda haka, ko da yake su mutane ne biyu dabam a tarihin duniya, idan aka dauke su tare suna wakiltar farkon shaidar Musulunci ta bala'i na fari, kuma mutumin tarihin da yake nuna tarihin bala'i na fari shi ne Mohammed.

A farkon tarihin masifa ta biyu, Mohammed II ya ci Konstantinoful a shekara ta 1453. A shekara ta 1449, mala'iku hudu, masu wakiltar Musulunci, aka sake su. Farkon da karshen masifa ta fari, wani Mohammed ne ya yi musu alama, na farko da na biyu bi da bi. A annabce, farkon da karshen tarihin masifa ta fari, suna dauke da sa hannun Alfa da Omega.

Farkon bala'i na biyu ya kunshi annabcin lokaci game da mala'iku hudu, waɗanda suke wakiltar Musulunci wanda a wancan lokaci aka sake shi, sa'an nan kuma aka kuntata shi a ranar 11 ga Agusta, 1840. Daga wannan lokaci har zuwa 22 ga Oktoba, 1844, ana nuna hatimtar dubu dari da arba'in da huɗu. Farkon bala'i na biyu yana tantance sakin Musulunci, kuma karshensa yana nuna kuntatawar Musulunci. Dukansu bala'i na farko da na biyu suna da takamaiman alamomin annabci da suke daure farkonsu da karshensu.

Dole ne a dora masifu biyu na farko a kan juna, “layi bisa layi,” domin a gane masifa ta uku. Daya daga cikin siffon annabci da shaidu biyu na farko na Musulunci suka bayyana shi ne cewa suna wakiltar takamaiman zamani da ke nuna mafari da karshe tare da hatimin Alfa da Omega. Haka kuma suna da hatimi na biyu; gama farkon masifa ta farko yana nuna hatimce mutanen Allah, haka

kuma karshen masifa ta biyu yana kuma nuna hatimce mutanen Allah.

Bala'i na uku ya zo ne sa'ad da Musulunci kwatsam kuma ba zato ya far wa dabbar kasa ta Wahayi sura ta goma sha uku, ta haka ne kuma aka fara zaman hatimcewa. Hatimcewar dari da dubu arba'in da hudu tana karewa ne a dokar Lahadi mai zuwa nan ba da dadewa ba, kuma a matsayin martani ga wannan ridda, ridda ta kasa tana biye da halakar kasa. Kamar yadda aka misalta da Roma ta arna da Roma ta papanci, ana cika halakar kasa ta wurin hukuncin kaho na Allah. Bala'o'i uku din nan su ma kahoni ne. Musuluncin bala'i na uku zai sake bugawa kwatsam kuma ba zato a dokar Lahadi mai zuwa nan ba da dadewa ba a cikin Tarayyar Amurka, sa'ad da zaman hatimcewar dari da dubu arba'in da hudu ya kare. An riga an misalta wannan zamani ta wurin farkon zaman bala'i na farko, kuma ta wurin zaman karshen bala'i na biyu.

Za mu ci gaba da wannan nazarin a talifi na gaba.

Sai Saratu ta ga dan Hajar Bamasariya, wanda ta haifa wa Ibrahim, yana ba'a. Saboda haka ta ce wa Ibrahim, Ka kori wannan baiwa da danta; gama dan wannan baiwar ba zai gaji tare da dana ba, wato tare da Ishaku. Wannan al'amari kuwa ya yi wa Ibrahim zafi kwarai a idanunsa saboda dansa. Amma Allah ya ce wa Ibrahim, Kada wannan ya zama abin bakin ciki a idanunka saboda yaron, da kuma saboda baiwarka; a cikin dukan abin da Saratu ta fada maka, ka saurari muryarta; gama a cikin Ishaku ne za a kira zuriyarka. Haka kuma game da dan baiwar, zan mai da shi al'umma, domin shi zuriyarka ne. Sai Ibrahim ya tashi da sassafe, ya dauki gurasa da salkar ruwa, ya ba Hajar, ya dora mata a kafada, tare da yaron, ya sallame ta; sai ta tafi, tana yawo a cikin jejin Biyarsheba. Da ruwan cikin salkar ya kare, sai ta ajiye yaron a farkashin daya daga cikin kananan itatuwa. Sa'an nan ta tafi, ta zauna daga nesa da shi, kamar jifan baka; gama ta ce, Kada in ga mutuwar yaron. Ta kuwa zauna daga nesa da shi, ta daga muryarta, ta yi kuka. Sai Allah ya ji muryar yaron; mala'ikan Allah kuwa ya kira Hajar daga sama, ya ce mata, Mene ne ke damunki, Hajar? Kada ki ji tsoro; gama Allah ya ji muryar yaron a inda yake. Tashi, ki daga yaron, ki riƙe shi da hannunki; gama zan mai da shi al'umma mai girma. Sai Allah ya buƙe idanunta, ta ga wata riƙiya ta ruwa; sai ta je, ta cika salkar da ruwa, ta ba yaron ya sha. Allah kuwa yana tare da yaron; sai ya girma, ya zauna a jeji, ya zama maharbin baka. Farawa 21:9–20.